

נקודת אור בפרשה – לדון לכף זכות – פרשת קדושים

נאמר בפסוק: "בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ". **וברש"י כתב:** "הוּ דן את חברך לכף זכות". **אכן,** כמה צריכים אנו להשתדל לדון את הזולת לכף זכות, לעשות כל מה שבידינו כדי לחפש בכל מעשה שלו את המניעים החיוביים.

וכל כך גדולה וחשובה מידה זו עד שאמרו חז"ל (שבועות ל.) שהדן את חברו לכף זכות – דנים אותו בשמים לכף זכות. **ובמדרש** (מדרש משלי, פרשה יא) **מובא:** "אם ראית אדם שהוא מדבר טוב על חבירו, מלאכי השרת מדברין עליו טוב לפני הקדוש ברוך הוא", ומי מאיתנו לא היה רוצה שבשמים ידברו עליו רק דברים טובים?! **... אז הנה לנו 'סגולה' בדוקה לכך!**

עד כמה באמת מוטל עלינו ללמד זכות על בני האדם, נוכל ללמוד מהסיפור הבא, שהתרחש אצל ר' משה אויערבך זצ"ל, שעלה מגרמניה וייסד את בית הספר החרדי הראשון בפתח תקווה, **וכך היה המעשה:**

הרב משה אויערבך זצ"ל היה אישיות תורנית וחינוכית יוצאת דופן עד שיש שכינוהו "ה'חפץ חיים' של גרמניה". בתקופה שבה התגורר בפתח תקווה פרצה המלחמה בין ארץ ישראל לשכנותיה הערביות, ובמרבית המקומות שרר רעב קשה. **בתלמוד תורה של הרב משה זצ"ל** היו מחלקים בשעת ההפסקה לכל תלמיד חתיכת לחם קטנה.

והנה, היה שם תלמיד אחד, שבכל פעם שקיבל את פרוסת הלחם הקטנה, נקט במנהג משונה **והיה זורק את הפרוסה אל מעבר לגדר!** חבריו התפלאו על כך מאד, מפני שמלבד האיסור של 'בל תשחית' הכרוך בזריקת הלחם, כיצד יתכן שהוא איננו רעב בימי המלחמה הללו?! **הם העירו לו על כך,** אך הוא לא הקשיב והמשיך כמנהגו. כשראו החברים שהדברים אינם נכנסים אל ליבו, פנו אל המנהל הרב משה זצ"ל וביקשוהו שיתערב בנושא.

גם המנהל הופתע מכך וניסה לדבר על ליבו של התלמיד, אבל למרבה הפלא הילד אטם את אוזניו והמשיך להשליך את פרוסת הלחם אל מעבר לגדר, וכך מדי יום... **הגיעו הדברים לידי כך** שהמנהל קרא לתלמיד אל חדרו ואמר לו שאם יעשה זאת פעם נוספת – הוא יסולק מהתלמוד תורה!

עכשיו, היו כבר כולם בטוחים, ייאלץ הילד להפסיק את מנהגו זה. **אבל לא...** גם למחרת היום זרק הילד את הפרוסה ואז הודיע לו המנהל שהוא מסולק מיד מהת"ת. **לאבד לחם בידיים בזמן שכולם רעבים? לא בא בחשבון!**

והנה, מגיע אביו של הילד לחדר המנהל כשעיניו דומעות **ובפיו הגילוי הבא:** "גם אצלנו בבית שורר רעב כבד וכל ילד מקבל מדי יום ביומו חתיכת לחם קטנה. אחד הילדים הקטנים אינו מסתפק בפרוסת הלחם שהוא מקבל והיותו והרעב מציק לו מאד, הוא בוכה כל הזמן. **רחמיו של האח הגדול,** הלומד אצלכם, נכמרו על אחיו הקטן עד שהחליט לתת לו מדי יום את הפרוסה שהוא מקבל כאן בתלמוד תורה. **הוא סיכם עם האח הקטן** שיעמוד מדי יום מעבד לגדר התלמוד תורה בשעה היעודה בה מחולקת הפרוסה והוא יזרוק לו את הפרוסה, **וכך הוא עושה מדי יום".**

הרב אויערבך שמע את הדברים, הזדעזע ופרץ בבכי גם הוא כנגד האב הדומע. **לאחר מכן נשא דברים בפני המחנכים** בתלמוד תורה ודיבר על חובת לימוד זכות המוטלת על כל יהודי.

מעשה זו מלמדנו עד כמה צריכים אנו לעצור לרגע ולהתבונן לפני שאנו חורצים דין על חברנו. **נכון,** קשה לפעמים לחפש זכות במקרים שנראה שחייבים לדון לכף חובה ואין שום ברירה אחרת, **אבל בואו ונחשוב;** אולי איפה שהוא מסתתרת לה נקודת זכות קטנה, חיובית וטובה?! **... נחפשה, ובעז"ה – נמצאה!**